

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 241/2022
08.02.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драган Вељковић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља Приштина са седиштем у Грачаници, кога заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Лесковцу, ради поништаја решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1510/2021 од 13.07.2021. године, у седници већа одржаној дана 08.02.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 1510/2021 од 13.07.2021. године и пресуда Основног суда у Лесковцу П1 753/18 од 29.10.2020. године и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П1 753/18 од 29.10.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље па је решење туженог Дома здравља Приштина са привременим седиштем у Грачаници о престанку радног односа тужиље број .../... од 28.12.2015. године, поништено као незаконито и обавезан је тужени Дом здравља Приштина са привременим седиштем у Грачаници, да тужиљу врати на послове и радне задатке ..., или на радно место које одговара њеној стручној спреми у року од осам дана од правноснажности пресуде. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати новчани износ од 70.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1510/2021 од 13.07.2021. године ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Лесковцу П1 753/18 од 29.10.2020. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова одговора на жалбу.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је поднела одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...18/20), Врховни суд је установио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог на неодређено време на пословима ... на основу уговора о раду од 26.10.1996. године. Тужени је донео решење број .../... од 28.12.2015. којим је тужили престао радни однос на основу члана 179. става 5. тачка 1) Закона о раду. На основу Кадровског плана Министарства здравља и Закључка Владе Републике Србије са препоруком да се откажу уговори запосленима који нису радно ангажовани, тужени је спровео поступак решавања вишка запослених. Тужени је дана 27.10.2015. године донео Одлуку о увођењу економских и организационих промена, дана 28.10.2015. године Одлуку о измени Правилника организације и систематизације послова, дана 09.11.2015. године Одлуку о покретању поступка решавања вишка запослених са образложењем да не постоји потреба за кадром који чине радно неангажовани запослени, а дана 10.11.2015. године Програм решавања вишка запослених. Службеним белешкама овлашћеног радника су констатовани датуми објављивања ових аката на огласној табли туженог. На основу тако спроведеног поступка и у складу са условима и општим актима тужени је донео оспорено решење.

Другостепени суд налази да решење туженог бр. 1022/5 од 28.12.2015. године, на основу кога је престао радни однос тужили, не садржи јасне разлоге за отказ уговора о раду тужили – да ли због смањења извршилаца на пословима које је тужила обављала, или због укидања тих послова, већ једино из решења произлази да је радна неангажованост тужиле била једини критеријум да јој престане радни однос код тужене. Другостепени суд даље закључује, да је предметно решење донето противно одредбама члана 179. ст. 5. тач. 1. Закона о раду, јер тужени програм решавања није доставио синдикату и републичкој организацији надлежној за запошљавање ради давања мишљења а што је био дужан да учини у складу са императивним одредбама Закона о раду.

Према оцени Врховног суда, овакав закључак се не може прихватити. Побијана пресуда је донета погрешном применом материјалног права због чега чињенично стање није у потпуности утврђено.

Решењем о отказу уговора о раду .../... од 28.12.2015. године које је донето на основу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду и у складу са Програмом решавања вишка запослених од 10.11.2015 године, тужили је на пословима ... отказан уговор о раду од 26.10.1996. године због смањења обима посла, односно престанка потребе за ... у Дому здравља Приштина. Запосленој је престао радни однос 28.12.2015. године и пре достављања решења исплаћена јој је отпремнина у износу од 179.146,00 РСД.

Тужила је била у радном односу у Дому здравља Приштина на радном месту ... . Током 1999. године престала је да обавља фактички рад код туженог. Закључком

Владе Републике Србије – Кабинет председника комитета за сарадњу са цивилном мисијом УН 03 број 80/16 од 25.01.2000. године прецизирано је да сви запослени у државним органима, покрајинским органима, органима локалне самоуправе, јавним предузећима чији је оснивач Република и установама у области здравства, просвете и другим јавним службама са подручја АП КиМ задржавају статус запослених у тим органима, предузећима и установама. Запосленим који не раде, а живе ван територије КиМ припадала је плата од 80%, односно 100% који су остали на територији КиМ, а не раде. Закључком Владе Републике Србије од 17.07.2013. године запосленима који нису радно ангажовани одређена је накнада зараде од 4.600,00 динара, односно увећана 30% ако живе на територији КиМ. Закључком Владе Републике Србије 05 број 120-335/2007 запосленима који нису радно ангажовани увећана је накнада зараде и износи 8.526,00 РСД односно од наведеног износа увећана је за 30% за запослене који живе на територији КиМ. Тужила после 1999. године није живела на територији КиМ, имала је статус радно неангажоване и примала је накнаду у складу са Закључком Владе Републике Србије.

Имајући у виду садржину наведеног Кадровског плана, очито је разлог проглашења технолошког вишка, проблем исплате накнаде зараде који је довео и до организационих промена. Тужени је био у таквој ситуацији да нема сопствених средстава којима би исплаћивао накнаде зараде, а Кадровским планом је утврђен број запослених на неодређено време који обављају послове за потребе обавезног здравственог осигурања на основу уговора са Републичким фондом за здравствено осигурање, као и смањење просторних капацитета са којим је располагао пре јуна 1999. године. Из утврђеног чињеничног стања произлази да су економске промене нужно условиле организационе промене које се огледају у престанку потреба за обављање послова.

У ситуацији када тужила фактички није радила као и сви радно неангажовани а који су се водили као запослени, тужени је код доношења одлуке о престанку радног односа, пошао од јединог критеријума, а то је радна неангажованост, јер је оценио да све остале критеријуме који се примењују код радно ангажованих није могуће применити.

Побијаном другостепеном пресудом се поништава решење о престанку радног односа тужиле зато што тужени Програм решавања није доставио синдикату и републичкој организацији надлежној за запошљавање ради давања мишљења а што је био дужан да учини у складу са императивним одредбама члана 179. ст. 5. тач. 1. Закона о раду. Међутим према стању у списима, тужени је навео да синдикат није ни био организован и да због тога није ни достављен програм решавања вишка запослених. У побијаној одлуци нема података да ли је синдикат уопште био организован у време доношења спорног решења о престанку радног односа. Поред тога, у побијаној другостепеној пресуди се не наводи, нити цени, да ли је уопште неко од радно неангажованих задржан на послу, конкретно на радном месту ... и колико извршилаца је предвиђено Правилником о систематизацији за конкретно место ... . Уколико је неко од радно неангажованих лица након организационих промена задржан на радном месту на ком је решењем била распоређена тужила, у том случају би се по мишљењу ревизијског суда, у односу на тужилу морали узети у обзир и други критеријуми из Програма решавања вишка запослених донетог 10.11.2015. године, а не

искључиво радна неангажованост, у чему се огледа погрешна примена материјалног права.

Како је побијана другостепена одлука донета погрешном применом материјалног права, због чега чињенично стање није у потпуности утврђено, Врховни суд је применом одредби члана 416. Закона о парничном поступку, укинуо нижестепене пресуде и предмет вратио на поновно суђење првостепеном суду. У поновном поступку утврдиће се све релевантне чињенице за одлуку у складу са примедбама изнетим у овом решењу и донети нова одлука о тужбеном захтеву.

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић